

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscripte
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Duka Nachf.
Max. Augenthaler & Emich Looser.
Hainrich Sohalak. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelik.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bornat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colônă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifar și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o
seriă 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L I X I I

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din întru și din
afară și la d-rii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața zăc
Târgul Inului Nr. 30, etaj
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dănuș în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 92.

Brașov, Miercuri 28 Aprilie (10 Maiu).

1899.

Era Szell și România.

Este o aparițiune interesantă, că de când cu criza guvernamentală din România, diarele din Germania, séu mai bine și unele din ele se ocupă de raporturile dintre monarhia noastră și România cu o îngrijire, pe care mai înainte n'o aveau. Astfel numai acum de curând „Berliner Tageblatt“, unul din diarele de frunte din capitala germană, a publicat o scrisoră a corespondentului séu din Viena, care ocupându-se de raporturile dintre amintitele țări, susține, că ele au fost deplin turburate prin cunoscuta broșură banffystă.

Ceea ce este însă mai caracteristic, amintitul corespondent, făcând această constatare și găsind între altele, că și purtarea oficiului de esterne din Viena, care s'a amestecat în lucruri mici, cum sunt ajutoarele trimise din România spre scopuri culturale, a contribuit ca situațiunea să devină așa de delicată, ia în apărare noul regim al lui Szell față de regimul Banffy, exprimându-și speranța, că poate noua direcțiune „liberală maghiară“ va face o bună impresiune în România.

Am arătat deja la diferite ocaziuni, că ministru-președinte Szell e mult agreat în Germania, unde trece ca amic pronunțat al Germanilor. Acesta însă calea valea. Bine văduți au fost în Germania și antecesorii lui Szell, încât au urmat linia trasă de interesele cele mari ale alianței. De „măruntășuri“, cum este cestiunea de naționalitate, scim, că mai de loc nu s'a interesat politica oficială germană în raporturile sale cu Ungurii. I-a lăsat pe aceștia să o rezolveze după dorința și chibzuința lor, rămânând nepăsătoare față cu maghiarizarea Nemților din Ungaria.

S'au închis sute de școle germane în capitală și în comitatele din Ungaria, înlocuindu-se cu școle cu limbă de propunere curat maghiară; au fost prigonite și oprite până și teatrul și alte producțiuni germane în Budapesta, ca și între Șvabii din Bănat, și măsurile de maghiarizare au început să bântue mai în urmă cu vehemență, deși cu mai mare preocupatiune, și în ținuturile Ardealului locuite de Sași.

Față cu toate acestea politica germană a rămas impasibilă, ba cu ocaziunea vizitei împăratului Wilhelm la Budapesta s'a manifestat într'un chip, care a fost tălmăcit de totă lumea, și mai mult, firesce, de către Maghiari, ca o încurajare a sovinișmului militant maghiar.

Germanii din imperiu însă, cari sunt bine informați despre toate ce se petrec în monarhia noastră, n'au ignorat niciodată cu totul starea cristă a naționalităților din Ungaria. De aceea s'a și aflat tot-deuna ici colo câte-o voce, ce s'a ridicat în presa germană în favorul unei tratări mai conciliante a naționalităților din partea guvernelor unguresci, având în vedere în deosebi, că per-

secuțiunile dela noi erau prejudițioase unei strinse și sincere alipiri a României de Austro-Ungaria și de tripla alianță.

Acele voci însă, cari în fond nu pretindeau decât o tratare mai blândă și mai echitabilă între marginele legilor unguresci, au rămas și ele, ca multe altele, în practică nisce *piadesideria* și lucrurile și-au luat cursul cunoscut, până ce au ajuns la urmările ce se atribue descoperirilor din broșura banffystă.

Aceiași împăciuitoři de spirite din Germania se simt acum neliniștiți asupra raporturilor de amiciție ale monarhiei noastre cu România și văd un fel de corectiv numai în noua direcțiune liberală a cabinetului Szell.

Și corespondentul lui „Berliner Tageblatt“ e mulțumit cu Szell, care — dice — nu identifică situațiunea elementului maghiar domnitor cu asuprirea naționalităților. Ca dovadă citază două fapte ale lui: demisionarea autorului broșurei banffyste din ministeriu și încuviințarea colectei pentru monumentul lui Șaguna, pe care fostul guvern Banffy a fost oprit-o.

Interesant este, că diarul german prezintă aceste fapte, ca având mai mult de scop a domoli spiritele din România agitate în cestiunea națională. Și bine și face.

Nu putem crede, că corespondentului din Viena al lui „Berliner Tageblatt“ s'ei fi necunoscut ceea ce se petrece în interiorul Ungariei și să nu scie, că nu s'a schimbat nimic în situația Românilor de aici. Faimoasă secțiune a naționalităților își continuă lucrarea sa după planul și în spiritul spus cu atâta francheță în broșura cea cu pricina, ér în ce privește colecta pentru monumentul lui Șaguna, ministrul-președinte Szell n'a făcut decât să recunoască dreptul netăgăduit al reprezentanței bisericești române gr. or. de a o face neîmpiedecat, așa că nici guvernul Banffy n'ar fi putut să susțină acel ordin de oprire al organelor administrative, pe câtă vreme este în vigore statutul organic al acestei bisericești.

Nu poate să ignoreze acel corespondent nici faptul, că guvernul Szell a declarat prin graiul ministrului de finanțe, că în politica de naționalitate e decis a călca în urmele guvernului Banffy; nu poate ignora, că prin ordonanța spionagiului edată de către ministrul de justiție în afacerea ajutorării preoțimei din partea statului, guvernul de față a dat o probă vedită, că merge încă și mai departe, decât Banffy în măsurile de asuprire și de prigonire.

Nu acesta „direcțiune liberală maghiară“ va fi deci în stare de-a produce un bun efect asupra României. Iritațiunea, ce a produs-o acolo broșura banffystă nu se poate calma prin delăturarea dela ministeriu a autorului ei, agent provocator al fostului guvern, ci este înverderat și clar, că numai prin delăturarea sistemului de prigonire, ce se desvêlesce în

acea broșură, în deosebi față cu elementul român, se poate nasce în România credința într'o sinceră amiciție a monarhiei noastre.

Discursul de deschidere

a Sinodului arhidieceșan gr. or., rostit de Metropolitanul Ioan Meșianu.

Christos a înviat!

Domnilor deputați!

Când pentru prima-dată am fericirea a mă presenta între d-vostre în acest sinod arhidieceșan, d-lor deputați, mai înainte de toate Vă cer binevoitorul sprigin, atât de necesar la împlinirea greii mele chemări, apoi salutându-Vă cordial, Vă implor dela cer încă mulți ani de conlucrare mănăsă la opul cel mare al mântuirii noastre.

(Aici face amintire de mórtea împărătesei-regine Elisabeta și a metropolitului Miron Romanul. Apoi continuă):

Preved, d-lor deputați, că veți fi cu nerăbdare ce să auziți dela mine, mai ales acum la prima convenire cu D-vostre, în acest sinod arhidieceșan, dér' ce alta să Vă spun decât, că având și noi, ca și alte popóre cu aspirațiuni la viitor, o mare misiune culturală, pentru care am și ajuns aici, din patria mamă; având și noi o mare misiune culturală, de care este condiționat și viitorul nostru, cea mare misiune numai prin biserica ni-o putem implini, și anume, prin biserica noastră națională și prin școla noastră confesională.

De aceea, când am primit asupra-mi demnitatea de Arhiepiscop și Metropolitan, am făcut această cu firma hotărîre, de-a conlucra din toate puterile mele, dimpreună cu D-vostre, d-lor deputați, și cu cei-alți factori ai noștri, și la împlinirea acelei mari misiuni, prin biserica și în spiritul bisericești.

Pentruca însă biserica să-și potă implini și cea mare misiune tot cu mai mult succes, este de lipsă activitate tot mai intensivă și din partea noastră, d-lor deputați; este de lipsă tot mai multă stăruință în crearea instituțiilor și organelor, ce încă ne mai lipsesc, precum și în alimentarea aceloră în măsură corespunzătoare.

Să continuăm dér' și noi lucrarea noastră, d-lor deputați, de unde am început-o, precum o continuă și alte popóre culte, și mai ales compatrioții noștri de alte limbi și confesiuni, stăruind din toate puterile să avem în toate parochiile bisericești și școle corespunzătoare, cu preoți și învățători la înălțimea chemării lor, provăduți și cu recerutele mijloce de subsistență, imperios reclamate de împrejurări, pentru-ca și aceia să scie și să potă conlucra cu adevărat zel apostolic la împlinirea mărteșiei noastre misiuni, mai înainte amintite.

Este neapărat de lipsă, d-lor deputați, să avem în toate părțile arhidieceșei organe corespunzătoare, cari să-și împlinescă chemarea din propriul simț de datorință, ér nu numai la provocări din partea superiorilor; este neapărat de lipsă, ca acele organe să lucre și din indemnul propriu și fără provocări, pentru ca așa, considerând biserica de un corp cu mai multe membre, toate aceste membre să conlucre la susținerea și întărirea corpului.

Să nu uităm, d-lor deputați, că nicicând nu s'a arătat așa de mult lipsa unei

asemenea lucrări comune, ca în timpul de față, în care și biserica noastră străbună este espusă atător curente periculoșe.

De aceea să ne punem și noi, ca și alte bisericești din patrie, toate silințele întru dezvoltarea unei activități tot mai roditoare în lucrările noastre din parochii, din protopresbiterate și din eparchii, până sus la metropolie, căci numai așa ne vom apropia tot mai mult de împlinirea misiunii noastre, numai așa va reîntineri și corpul nostru; ér plângerile, ce se aud acuma în multe părți, vor dispără.

Pentru asemenea scop măreț ni-au și lăsat fericirii noștri părinți, de scumpă moștenire, mărteșul Sion, în care ne adăpostim, adecă biserica noastră națională și școla noastră confesională, ca să ne dezvoltăm și să ne cultivăm în direcțiune religioșă; pentru asemenea scop măreț ne întrunim în sinode și în congrese naționale bisericești; și tot pentru același scop măreț aducem cu toții și sacrificiile posibile; deci dér' să și folosim bine și înțelepțesc mănusul teren, ce ni-l ofere biserica noastră străbună pentru a ne apropia tot mai mult de împlinirea misiunii noastre culturale.

Dér' fiind-că la toate acestea, pe lângă silințele noastre, se mai cere și ajutorul și darul lui Dumnezeu, implorat mai înainte cu ceva la sf. altar, mai repeșind și aici implorarea acelu dar dumnezeesc asupra noastră și asupra lucrărilor noastre, declar sesiunea ordinară a sinodului nostru arhidieceșan pentru anul 1899 de deschisă.

Sinodul arhidieceșan din Sibiu.

Sibiu, 8 Maiu 1899.

Sedința II.

După verificarea procesului verbal al sedinței prime, étă, în resumat, conclusele acestei de a dona sedințe:

S'au acordat concedii pe întregă durata sesiunii deputaților: Virgil Oniș, Dr. Enea Draia, Iosif Puscaru, Ioan Popescu și Aug. Nicoră.

Profesorul Dr. Iosif Blaga a prezentat o propunere, ca comisarii consistoriali la Conferințele învățătoresci inaugurate de nou în arhidieceșă, să se întrunescă după conferințele la Sibiu, să discute cele esperiate și să înainteze apoi raport Consistoriului despre rezultatul conferinței lor, pentru a puté fi de orientare și Consistoriului. — Propunerea s'a dat comisiei școlare.

La propunerea I. P. S. Sale Metropolitanului președinte, înainte de a se lua or-ice alt conclud meritoriu în sesiunea prezentă, s'a dat espresiune durerii sinodului pentru pierderea feroicului Metropolitan Miron Romanul, prin sculare și prin trecerea la protocol a acestei manifestațiuni.

S'a verificat de ales deputat din cler în cercul Săliștei (în locul răposatului Dr. N. Maier) P. O. D. Nicolae Cristea, asesor consistorial.

La propunerea comisiei financiare, prin raportorul séu Dr. Ioan Mihă, s'au luat la cunoștință pașii întreprinși de consistor la mórtea Metropolitanului Miron, inventarisarea averii rămase după el și pașii judecătorești în urma căroră, nefind testament, s'a decretat judecătorește biserica de erede al rămășului.

S'a decis, ca din rămășul după răposatul metropolitan, unele lucruri, anume re-cuisele, vasele, sticlăria și obiectele de

lux la masă, rămase dela Șaguna și vându-te dela unul la altul, să nu se vîndă, ci să se cumpere de consistor pe sîma fondului instruct (a întreținerii curții arhierului), avînd a rămîna la toți și a nu se mai espune licitațiilor.

Din cele rămase dela fericitul Metropolitan, după-ce se vor fi valorisat în bani, se face din totul un fond, cu mențiune specială de a-se remunera preoții cei mai activi și binemeriți în arhidieceasă. Dorința acasta a manifestat-o răposatul oca-sional celor din jurul său, și asta se va pune pôte ca menire a fondului. În sesiunea viitoare consistoriul va presenta literele fundamentale.

Din aceeași avere se va ridica și o cruce monumentală la mormîntul răposatului, în cimiteriul de lângă biserica sub-urbiului Iosefin din Sibiu.

Ședința proximă mâne la 10.

Cp.

Dela Sinodul eparchial aradan.

— Coresp. part. a „Gaz. Trans.” —

Arad, 8 Maiu n. 1899.

La Dumineca Tomii catedrala noastră a fost îndesuită de public ales. Sânta liturgică și invocarea duhului sânt le-a celebrat părintele administrator, vicarul Goldiș, cu asistență splendidă.

Aici am văcut prima-ora în biserică românească, că celebrantele nu a cădit icóna maicii Domnului, ce stă vis-a-vis de tronul episcopesc; și tot acum am auzit pentru întâia-ora la eşirea cu darurile, că preotul potificante nu spune la pomeneire nici numele monarchului, nici al metropolitanului.

În aula seminarului părintele vicariu a cetit un lung cuvînt de deschidere împetrișat cu diferite buchete de cortesire pentru episcopie. Din cele multe amintesc numai unul, anume că „pentru întâia-ora sunt fericit a lucra între D-V. D-D. deputați pe un teren mai larg de activitate”. Dér de șapte ani n'a avut părintele vicariu tot atât de vast cerc de activitate?

La finea cuvîntului de deschidere a intrat în sinod și vestitul nostru naționalist și biserician Mangra. Și a fost o scenă interesantă acasta, când aderenții „Tribunei Poporului” au început să aplauzeze. Unii afirmă, că aplausele au fost adresate președintelui sinodal, dér alții, că lui Mangra. Vom vedé sfîrșitul.

Preocupațiunea clicei goldiște și-a arătat unghiile, îndată-ce părintele vicariu a terminat cuvîntul său de deschidere; căci onorabilul deputat Paguba, de-almintrelea încărîntat întru ale sinodalității noastre, la moment și-a esprimat mulțumirea sufletescă față de consolătorul cuvînt de deschidere a consăteanului său, care odinioară și la Cadium l'ar fi văcut bucuros trecînd. Candidatul nostru la episcopie îndată a și enunțat ca conclud propunerea consăteanului său, cu tôte că încă nu se constatase, decă este capabil sinodul de a lua hotărîri valide. Ér vulpile tăcură.

Constatându-se apoi, că sunt prezenți 46 membri, colegul Bánffy-tisaist Beleş s'a furisat dintre sinodali și a șoptit președintelui, că numai acum este rîndul să enunțe ca conclud propunerea consăteanului său Paguba, adecă să între la protocol întreg cuvîntul de deschidere al președintelui sinodal.

După acest eșec parlamentar se observă și altele, cari ne făceau să simțim și mai mult lipsa conducerii fostului episcop Meșianu.

Presidiul anunță sinodului îngînînd, că presentază rapôrtele îndatinat dér, pôte că infestat de friguri presidiali, căuta cu lampa lui Dyogene, cui să predée actele respective, deși acum de 32 de ani în serviciu bisericesc fiind, ar puté cunoșce tôte de-a rostul. În fine ajutat, când de notariul general al sinodului, de cătră d-l Lengeru, când de cătră actualul notariu sinodal Dr. Tr. Puticiu, o duserăm pînă la capătul ședinței prime.

Aici ajungînd, étă că ne trezirăm cu o procelă! Când la apelul nominal s'au presentat condiționalele de nou aleșii de-

putați sinodali supletori, presidiul a anunțat și aceea, că referitor la alegerea dela Lipova a intrat protest. Șeful de cătră-va valôre al tribuniștilor aradan, deputatul Veliciu, pretinde, că după ce a auzit din foi, că Voicu Hemsea este atacat prin acel protest, acesta nu pôte figura ca membru în comisia verificătoare, decă să se alégă altul. Unde s'a mai auzit în viața parlamentară să se discute, séu să se ia chiar hotărîri meritorii în cauze, ce încă n'au fost censurate prin comisiunile respective! La noi însă tôte sunt posibile, căci înaintea grupului și sôrele trebuie să șicem, că este întunecat, decă Mangra... șice așa. Din fericire însă nu este societatea noastră sinodală atât de coruptă, precum o cred cei dela „Tribuna Poporului”; har Domnului, că se mai află între deputații sinodali ai Aradului și caractere firme.

Cererea lui Veliciu, combătută esențial de valoroșii deputați Rotariu și Antonescu, a fost ratificată prin o simplă trecere la ordinea zilei, ceea ce de-almintrelea se pôte considera ôrești-cum de un caracteristicon pentru dezvoltarea ulterioarelor agende sinodale meritorie.

Proxima ședință sinodală va avé loc astăzi d. am. la 4 ôre, anunțat fiind ca obiect de urgență ameliorarea dotațiunii preoților.

De altmintrelea spiritele sunt de tot iritate din cauza ținutei provocătoare a celor ce voesc din răspuțeri să facă pe Goldiș episcop.

Posiția guvernului Thun. Din Viena li-se telegraféză diarelor „din Pesta, că călătoria ministrului de finanțe Kautz la Praga n'a avut rezultatul dorit de guvern. Cehii-tineri nu sunt învoiți cu octoarea legii de limbă pe baza § lui 14, ei țin cu fidelitate la nisuițele lor autonomiste și sunt de părere, că cestiunea regulării limbii aparține cercului de influență al dietelor provinciale. În cercurile Cehilor-tineri, șice telegrama, tot mai mult cooresce teren convingerea, că posiția cabinetului Thun e șguduia. O hotărîre definitivă însă ei totuși n'au luat, ci așteptă rezultatul tractărilor asupra afacerii pactului, tratări ce se vor face în Budapesta în cursul săptămănei acesteia.

Revista politică.

Ideia alianței celor trei împărați, numită și „alianța sfântă”, începe a preocupa érași cercurile conservative din Germania și se accentueză mult înlocuirea triplei alianțe cu vechia alianță a celor trei împărați. Drept motiv se aduce logica istorică și se șice, că „alianța celor trei împărați” trece ca un fir roșu prin întregă istoria seculului XIX. Alianța sfântă a domnit în Europa dela 1815 pînă la 1848, și când s'a desființat după căderea lui Metternich, ea s'a reînôit doi ani mai târziu în Olmütz, dér ea n'a durat decă pînă la răsboiul din Crimea, când diplomația englesă a făcut-o imposibilă. În 1860 însă Rusia a făcut nouă încercări pentru reinvierea ei. La finea aceluși an și-au dat întălnire în Varșovia cei trei împărați, însă alianța nu s'a putut reînființa din cauza contrastului dintre Prusia și Anglia. După răsboiul franco-teutonic, alianța a reinviat pentru a treia-ora în Septemvre 1872, însă curînd a răsărit ideia triplei alianțe. Conservativilor germani însă, așa se pare, că nu le mai convine tripla alianță, în locul Italiei ei ar vedé mai bucuros pe Rusia, și în direcția acasta, pe cum se vestesce, lucrăză cu stăruință.

Alegerile bulgare. Dilele acestea s'au făcut alegerile legislative. Afară de cătră-va învâlmășeli neînsemnate, ce s'au produs în trei arondismente, operațiunile electorale s'au petrecut fără incident. Deși nu se cunoșce încă rezultatul exact, totuși este sigur, că partidul guvernamental va avé peste două treimi de deputați. Domni Grekow, Radoslavow și Racovici au fost aleși la Sofia.

Conflictul sêrbo-turcesc. Legațiunea sêrbescă din Constantinopol a presen-

tat la 6 Maiu Porții c notă energică, cerînd-ca autoritățile militare turcesci să dea satisfacția desêvêșită consulatului Serbiei la Uskub, în privința dragomanului consulatului rînit de un soldat ture.

Socialismul în Rusia. Arestarea a doi diariști din Varșovia a atras atenția din nou asupra mișcării socialiste, care ia șilnic o întindere tot mai mare în Rusia și Polonia rusescă. Cei doi diariști sunt redactori principali ai diarelor „Kurier Warszawski” și „Kurier Polski” și împreună cu ei a fost închis corespondentul petersburgez al diarelor citate. Étă ce se comunică în privința acestui fapt, care a produs o mare senzație: În cursul cătră-va greve de lucrători, cari s'au produs în Rusia, s'au găsit la lucrători broșuri socialiste. Prefectul de poliție din Moscova, Trepzw, își făcú datorria de a atrage atenția guvernului asupra acestui fapt. În urma acestei denunțări, șeful departamentului de poliție, consilierul de stat Swotjanski, ordonă a supraveghia cu multă severitate pe lucrători și isbuti a crea în acest scop 160 secții noi polițienesce în cartierele fabricelor.

Acastă supraveghiere stăruitoare avú de rezultat descoperirea, că partidul socialist polones stă în legătură directă cu revoluționarii polonesi și ruși, cari trăesc în Londra, dela cari se inspiră în actele și propaganda lor. Astfel lucrătorii din Varșovia au arangiat deună-și o demonstrațiune în favoarea eliberării cătră-va camarad de ai lor, cari fuseseră arestați pentru instigațiunii socialiste. Cu acest prilej manifestații au răspândit pe strade foi volante roșii cu cântecul revoluționar „Stégul Roșiu”, cari au fost confiscate de poliție. În acest timp cei doi redactori arestați și-au tras fulgerele guvernatorului general al Poloniei, pentru-că au refusat să publice un apel în favoarea asupriților din Rusia. Făcându-se o perchișiția la densii în urma unui ordin venit din Petersburg, s'au descoperit dovezi netăgăduite, că stau în legătură cu diarul din Londra „Rabotnic”. Descoperirea acasta duse și la arestarea corespondentului din Petersburg al celor două diare în cestiune, și astfel a început o serie de arestări, care pare, că nu se va opri numai la cele trei persoane.

SCRIRILE DILEI.

— 27 Aprilie, v.

† **Dr. George Assaky.** Joi a început din viață distinsul profesor dela universitatea din Bucuresci Dr. G. Assaky în vîrstă de abia 44 ani. Răposatul era o celebritate în arta chirurgicală, au fost profesor la facultatea de medicină din Paris și la cea din Lille. La 1886 guvernul român l'a chiamat în patriă și printr'o lege specială l'a numit profesor de clinică la universitatea din Bucuresci. În mormîntarea i-s'a făcut Duminecă. Pe cosciug a fost depuse un mare număr de corône din partea amicilor, colegilor și a societății studenților în medicină. În timpul ceremoniei funebre s'au ținut cătră-va discursuri, prin cari s'au arătat marile calități ale d-rului Assaky. Defunctul, care a dus faima țării în Europa întregă, lasă un gol imens foarte greu de umplinit.

Aniversarea Reginei României. Sâmbătă în 24 Aprilie v. a fost aniversarea zilei onomastice a Reginei României. Din incidentul acesta s'a celebrat în biserica Metropolitiei din Bucuresci un Te Deum de cătră P. P. S. S. Sa Metropolitanul-Primat, încungiurat de înaltul cler metropolitan, de față fiind ministrii, casa militară și civilă regală și numeroșe persoane de distincțiune. O companie cu drapel și musică din reg. I. geniu era înșirată în curtea metropoliei. După serviciul divin, Majestățile Lor au primit la palat consiliul de miniștri, cu care prilegiu primul ministru a adus felicitări, oferind tot-odată M. S. Reginei un frumos buchet de flori. În urmă Majestățile Lor au primit felicitările casei civile și militare regale. Cu prilegiul aniversării s'au trimis Regelui și Reginei nu-

mêrôse telegrame de felicitare, ér dônele din societatea bucuresceană s'au grăbit a manifesta grațioșe Regine sentimentele lor de iubire, oferindu-i buchete de flori. Orașul a fost frumos împodobit cu drapele naționale.

Anuar teatral-musical. Șcim, că d-l profesor de musică din loc Timoteiu Popovici și-a propus să redacteze un anuar musical, în care să se cuprindă datele necesare cu privire la înființarea, funcționarea și peste tot să se arate starea, în care se află fiă-care dintre reuniunile noastre de musică și cântări, precum și fiă-care cor de plugari român. Ideia d-lui profesor Popovici a fost salutată cu simpatie din partea presei noastre și apelul adresat de d-sa cătră corurile de plugari și cătră reuniunile noastre de musică și cântări a fost reprodus mai de tôte diarele noastre. „Familia” a făcut chiar propunerea, ca anuarul corurilor de plugari proiectat de d-sa să se publice împreună cu anuarul Societății pentru fond de teatru român, așa că anuarul acesta comun să devină cu încetul o oglină, în care să se arate în fiă-care an întregă mișcarea noastră teatrală și musicală. Propunerea acasta, după ce și d-l prof. Popovici și-a dat învoirea, a fost primită și din partea comitetului Societății pentru fond de teatru român, așa că în viitor proiectatul anuar teatral-musical îl vom avé. Atêrnă acum dela zelul celor mai de-aprôpe interesați, în special dela conducătorii corurilor noastre țărănesce, ca să grăbescă a trimite d-lui Popovici fără întărziare datele cerute, ca astfel anuarul să pôte fi cât mai bogat și mai complet. Avis decă conducătorilor corurilor noastre de plugari!

Titulatura episcopului romano-catholic din Ardeal. „Siebenbürgisch D. Tagblatt” dela 5 Maiu se ocupă într'un articol cu ordinul ministrului Wlassics referitor la titulatura episcopului romano-catholic din Ardeal. Titula de „episcop al Ardealului” numesce de nedreptă și dovesce acasta cu date istorice. Acest titlu, șice fôia națională sâsescă, era folosit cu drept, când în Ardeal era numai o biserică, cea romano-catholică, însă de-odată cu reformațiunea s'a schimbat situația. La 1556 dieta ardeleană a cassat episcopia Ardealului, care timp de 150 de ani n'a existat de fapt, ér la 1743 dieta din Sibiu a inarticulat în lege, că episcopului de Alba-Iulia nu i-se cuvine decă titlul de „episcop romano-catholic ardelenesco”, ér nici decă „episcop al Ardelului”, deore-ce în Ardeal mai sunt și alte confesiuni. Fôia sâsescă accentueză, că folosirea titlului de „episcop al Ardealului” vatămă pe celelalte confesiuni, căci titlul acesta deșteptă aparența, ca și când episcopul romano-catholic de Alba-Iulia ar fi episcopul tuturor confesiunilor.

Artiști români la Paris. Săptemăna trecută s'a dat în sala „Rudi” din Paris un concert de d-șora Isabela Isvoranu, fiica fostului ministru și senator I. Isvoranu, cu concursul cunoscutului violonist Enescu. Concertul a reușit splendid. D-șora Isvoranu s'a distins prin remarcabile aptitudini musicale și a obținut un mare succes, esecutând o Sonată de Beethoven și Capricio (mi) de Scarlatti-Taussig. D-l Enescu a executat superb cu o mână de măestru ultima sa compoziție (Sonată) al cărei Andante și Allegro final i-au dat ocasiunea să probeze tonalitatea, sentimentul și tehnica sa uimitore. Sala era întesată de lume alêsă parisiană, care a răsplătit cu numeroșe și entusiaste aplause eminențele calități ale tinerelor talente, care contribuiesc pe terenul artistic a face onôre României și nêmului nostru în străinătate.

Ședința festivă dela Arad. Ni-se scrie: Ședința festivă a tinerimii dela seminarul diecesan din Arad a succés peste așteptare. Ea a decurs conform programei, ce ați publicat-o D-Vôstră. Cu deplină satisfacțiune trebuie să spun, că în general nu șcim ce să laud mai mult. Șic numai, că decă acastă tinerime după terminarea studiilor sale va avé norocul să ajungă în societatea unor ômeni de caracter, atunci

putem privi cu încredere la viitorul neamului românesc. Au încurs ca daruri 123 fl.

Serbările din Clușii, ce era să se facă din incidentul desvârșirii statuii regelui Matia, nu se vor ține din cauză, că statua nu va pute fi isprăvită la timp. Ungurii clușeni invitaseră la proiectatele serbări și pe Maj. Sa monarchul. „Ellenzék” scrie, că nu se va arangia nici espoziția etnografică.

Logodnă. D-l Nicolae R. Panțu, licențiat în farmacie, originar din Brașov, s'a logodit cu d-ra Constanța Panaitescu, fiica d-lui Christea Panaitescu moșier în Uliești (Dâmbovița).

Numire. Ministrul de finance r. u. a numit pe oficialul dela perceptorat Iosif Szabo controlor și pe practicantul cu plată dela perceptorat Nicolae Gal oficial provisoric dela perceptoratul r. u. din Mocii. Totodată a numit pe practicantul la perceptorat Andrei Popa oficial provisor la perceptoratul din Sebeșul săsesc.

Trupa teatrală vieneză, care a jucat în săptămâna trecută, va mai da astăzi, mâine și poimâine trei reprezentațiuni cu d-na Frieda Lanus ca oșpe. Astăzi, Marți, se va reprezenta „Untru” comedia în trei acte de Bracco, care a fost dată cu mult succes la „Volkstheater” în Viena. D-na Lanus, înainte cu trei săptămâni, a secerat în Bucuresci mari succese în această piesă, la care a asistat și Regina. Măne, Mercuri în 10 l. c., se va da „Die Tochter der Hölle”, comedia de Kneisel, ér Joi în 11 l. c. comedia mult amuzantă „Im weissen Rösel” de Schönthan și Kadaburg. Bilete pentru toate trei reprezentațiunile în cancelaria teatrului, în sala de concerte și séra la cassă.

Un comin harnic de băcăniă, care vorbește toate trei limbile patriei, cu experiențe bogate, dorește a-se angaja imediat într-o prăvăliă mai mare. Informațiuni mai de-aprópe la administrația diarului nostru.

Preot împușcat de un notar. „Szedgedi Napló” comunică scirea de senzații, că preotul romano catolic Otto Vajda a fost ucis prin glonț de notarul comunal Paul Allaga din Bacs-Madaras. Notarul Allaga avea de mult ură asupra preotului și Vineri séra, când se întórse dela casină, a aflat pe preot la locuința lui și l'a împușcat.

O provocare originală. Se scrie din Atena, că cântăreța americană Miss Darzen, care cântă la opera de-acolo ca oșpe, a trimis martori custodelui muzeului Carsadia, ca să-l provoce la duel pentru că n'a voit s'o lase să cânte pe Acropolis. D-l Carsadia a refuzat provocarea.

Musica orașenescă va concerta Jci séra la otel „Europa”.

Brașov, 24 Aprilie (6 Mai) 1899.

Stimate Domnule Redactor!

Mă veți ierta, decât din nou îmi permit a mă adresa la ospitalitatea stimatului D-Vóstré diar în privința articolului meu „O întâmpinare”, pe care ați binevoit a-l publica în Nrii 83 și 84 ai prețutului D-Vóstré diar; sum însă silit la această în urma unui articol apărut în Nr. 77 al „Tribunei Poporului” cu suprascripțiunea „Seraoii”, un articol în care „Tribuna Poporului” pare a polemisa cu „Tribuna” din Sibiu, de fapt însă dela început până la sfârșit se ocupă numai cu articolul meu publicat din partea D-Vóstré, și cu o rabulistică detestabilă cercă a da articolului meu un alt înțeles, decât pe care l'a avut și-l are, ér după ce séménă a face o alușiune de înțelesul, că și articolul meu ar pute să fi scris de-o péné simbriașă după cum afirmative ar fi scrise toate „corespondențele particulare” publicate în „Gazeta Transilvaniei”, în fine caută a mă nimici cu aceea, că numesc numele meu într'o suflare cu numele d-lui Dăian.

„Sistemul” urmat din partea „Tribunei Poporului”, pe care nu voesc să-l caracterizez mai de-aprópe, m'a făcut, ca să-i trimit o rectificare, pe care temându-mé, că într'un acces de consecență încă o va ignora cu desăvârșire, Vă rog a-o publica în următoarele:

Brașov, în 4 Mai 1899.

Onoratei Redacțiuni a „Tribunei Poporului” în Arad.

Cu privire la articolul „Seraoii” apărut în Nr. din 22 Aprilie (4 Mai) s. c. al „Tribunei Poporului”, Vă rog pe baza legii de presă să publicați în numărul proximal al diarului D-Vóstré la locul convenit următoarea rectificare:

1) Nu este adevărat, că eu v'am făcut proces, pentru-că ați votat pe prea Sfinția Sa episcopul Popea; adevărul este, că eu am accentuat, că ați fost în drept a vota pentru acel candidat, pe care l'ați ținut de mai demn;

2) Nu este adevărat, că eu am afirmat în articolul meu, că Inalt Prea Sfinția Sa actualul metropolit este cel mai de valoare naționalist; adevărul este, că eu i-am dat Inalt Prea Sfinției Sale ce este al Lui, și ceea ce i-ați dat și D-Vóstré până mai eri altăeri;

3) Nu este adevărat, că eu am pretins dela D-Vóstré, ca să acceptați candidatura d-lui Hamsea; adevărul este, că V'am cerut deslușiri, cine este candidatul cel mai demn pentru scaunul episcopesc, de ce nu este demn Hamsea și de ce nu combateți pe Goldiș;

4) Nu este adevărat, că eu am „tras sabia” în contra unui Veliciu, Dr. Oncu, Ciorogariu, G. Popovici, Siria, Mangra etc., adevărul este, că eu într'un ton foarte obiectiv și calm am cerut deslușiri în privința unor aparițiuni, pe cari după ținuta de până acuma a „Tribunei Poporului” nu le puteam înțelege; la acesta m'am simțit îndreptățit cu atât mai mult, că și eu am fost până acuma un membru al grupării, în care astăzi se află un Veliciu, Dr. Oncu, etc. și că „Tribuna Poporului” a fost în aceeași proporțiune foia mea, în care este a unui Veliciu, Dr. Oncu etc.

5) Nu este adevărat, că ați desmintit cestia cu pactarea în mod categoric; adevărul este, că nu ați desmintit acest pact nici categoric, nici necategoric; tocmai acesta m'a făcut pe mine să Vă scriu articolul, pe care ați aflat de bine a nu l publica;

6) Nu este adevărat, că eu am pretins, ca să scoteți pentru cineva castanele din foc; adevărul este, că eu am cerut, ca să nu scoteți castanele din foc pentru Goldiș, pe care, mi-se pare, D-vóstré l'ați poreclit de „apostat”. — Cu stima convenită
Dr. Eugen de Lemeni.

Conținutul rectificării mele, al cărui adevăr îl pot dovedi ori și cui și în tot momentul, este dovadă înaintea oamenilor și a lui Dumnezeu, că „Tribuna Poporului” referând despre articolul meu, a falsificat în modul cel mai condamnable; ér cine a falsificat ați, a putut falsifica și eri, și acum un an, și poate falsifica și mâne.

Decă însă „sistemul” își permite a merge atât de departe, încât se poți falsifica în detrimentul amicului tău, atunci spuneți-mi până unde își permite sistemul a înainta față de oameni indiferenți séu față de dușmanii politici, séu personali? După trista experiență pe care am făcut-o eu în această privință, trebuie să constat, că „sistemul” în această privință nu cunoscce margini!

Nu este destul cu aceea, că pentru ca să scuze trădarea, pe care au comis-o față de mine, îmi impută mie afirmațiuni, pe cari eu nu le-am făcut nici când, și ast-fel schimonosesc și falsifică cuprinsul și tendența articolului meu, dér îmi mai denegă și capacitatea și competența de a scrie despre stările lor din Arad, și în urmă printre rânduri cêrcă a-se îndoi și de buna credință, în care am scris eu acel articol.

Nu scie „Tribuna Poporului” de unde și cum viu eu (care nu cunosc situația de acolo, mai ales, că sunt gr. cat.) să trag sabia în contra unei grupări, în care figurez a Veliciu, Dr. Oncu etc.; eu nu mă codesc a da răspunsuri la întrebările, cari mi-se pun mie, și ast-fel îmi voi permite a da deslușirile, cari se cer dela mine, precum urmertz:

1) Cine a cetit articolul meu cu atențiune și cu toate acestea afirmă, că nu scie cum am venit eu, ca să-l scriu, acela este séu un idiot, séu un șarlatan;

2) eu nu am tras sabia în contra nimérui, eu am cerut numai deslușiri, pe cari nu le-am primit până în ziua de astăzi;

3) eu sabia mea am purtat-o nepătată, ca oficer activ și mai apoi ca oficer în rezervă, și nu am tras-o nici când pentru ca să atac pe cineva, ci numai pentru ca să-mi apăr onorea atacată din o parte orecare; nu am tras sabia nici în contra unui Veliciu, nici în contra unui Dr. Oncu etc. pentru-că nu am avut motiv; nu cunosc pe Domnii, pe cari îi numesc „Tribuna Poporului”, dér decât Domnii aceia aprobă

tote câte le-a comis „Tribuna Poporului” și aprobă și ținuta numitei foi față de persoana mea, atunci nici pentru apărare nu ași trage sabia mea în contra lor; eu îmi măsor sabia numai cu oameni, cari sunt cel puțin de séma mea, față de alții face un ciomag bun același serviciu;

4) Nu este adevărat, că eu nu ași cunoscce situațiunea din Arad; eu cunosc situațiunea foarte bine tocmai din ținuta „Tribunei Poporului”, și deși sunt greco-catolic, nu sunt atât de prost, încât să nu pot înțelege, că „Tribuna Poporului” a mințit atunci, când a afirmat, că a desmintit pactul cu Goldiș, dér ar fi mințit și mai mult, decât de fapt ar fi desmintit încheierea aceluiași pact. Aici însă nu este vorba de situațiuni. Situațiunile se pot schimba în tot momentul, căci dór de aceea sunt situațiuni; ceea-ce nu se poate schimba atât de ușor, este omul; de vor fi Domnii dela spatele „Tribunei Poporului” de-o miie de ori atât de cuminte, pe cât sunt eu de prost (fiind și greco-catolic) nu mă vor putea convinge despre aceea, că vicarul Goldiș, care după cele scrise în „Tribuna Poporului” înainte—în și după anul 1897— a fost un om de nimica, „apostat” și vândător al bisericii și al nêmului, peste nopte a devenit om de cinste. Omenii de talia unui Veliciu, unui Dr. Oncu etc. nici când nu mă vor pute convinge, că poți să faci din câne slănină.

Dér ce voiți Stimabililor să spuneți cu observarea, că eu am cerut „Gazetei Transilvaniei”, care de vre o săptămână aprópe în fie-care și publică corespondențe și declarațiuni ésite din biroul „neamurilor”. Voiți poate să afirmați, că péna mea este influințată, séu plătită din partea așa dișelor neamuri? Decă așa credeți, atunci aveți curajul convingerei voștre și spuneți-mi ceea ce credeți în față și nu lăsați pe alții, ca să vorbească în numele vostru! Nu fiți față de mine atât de lași, precum ați fost și sunteți în cauza alegerii de episcop, unde nu cutezați să spuneți, că candidatul vostru este vicarul Goldiș, ci lăsați pe Dr. Ioan Suciu să bată șaua.

Că am cerut ospitalitatea „Gazetei Transilvaniei” este foarte natural, și îi mulțumesc, că și-a deschis locașul pentru-ca să mă primescă pe mine, cel delogiat din casa sa proprie.

În fine nu pot să trec cu vederea, că scriblerul articolului „Seraoii”, ale cărui ghiare cred, că le-am recunoscut și pe cari eu prox ma ocaziune le voi tunde cum se cade, în interesul binelui comun, a crezut că mă va pute discredita înaintea cetitorilor séi, punându-mé pe mine alături cu d-nul Dăian. Decă scriblerul acela crede, că și-a ajuns scopul, atunci se înșelă grozav, căci pe de-o parte nu mai dau nimica pe opiniunea, pe care ar pute-o avé unul séu altul aderenț stupid, séu interesat al „Tribunei Poporului” în privința persoanei mele, pe de altă parte fiind om consecuent, trebuie să deduc din cele ce a scris „Tribuna Poporului” despre d-nul Dăian — pe care de altfel nu îl cunosc personal, — că d-sa este om cinstit, ér cu oameni de cinste îmi place a fi în societate.

De-oamdată atăta le adresa „Tribunei Poporului”, mai am cu onorabila încă o răfuială definitivă, dér acesta mi-o rezerv până după alegerea de episcop al Aradului.

Rugându-Vă d-nule Redactor să pri miți asigurarea deosebitei mele stime, rămân al d-Vóstré mulțamitor

Dr. Eugen de Lemeni

Convocare.

Reuniunea învêt. rom. gr. cat. din protopopiatul Aiudului își va ține adunarea de primăvară Duminecă în 21 Mai n. c. la orele 8 a. m. în sala școlii gr. cat. de băieți din Teiuș. La această adunare sunt cu totă stima invitați a participa toți membrii ordinari, fundatori, ajutatori și onorari, precum și toți aceia, cărora le zace la inimă cauza învêtământului nostru poporan.

După terminarea agendelor, va urma prânțul comun în o ospătărie din loc. Cei ce vor lua parte, sunt rugați a se însinua la subscrișul mult până în 18 a. l. c. st. n. Costul unui bilet 1 fl.

Teiuș, la 6 Mai n. 1889,

Cornel Crișan.

Invêt. gr. cat.. ca președinte.

DIVERSE.

Un telescop uriaș va fi espus la 1900 la Paris, care va face să ne pară, că vedem luna la depărtare numai — de un metru. Distanța ce ne va separa de fapt

de imagina satelitului nostru, cu ajutorul acestui telescop, nu va fi un metru, ci de o sută de kilometri, distanță infimă, când ținem séma de spațiile incomensurabile, de dimensiunile enorme ale planetelor pe cari ochiul astronomului cêrcă a-le explora. Pentru a se ajunge la acest rezultat s'a întrebuințat siderostatul lui Foucault provédut cu o lunetă, a cărei distanță focală e de 60 de metri. Siderostatul se compune dintr'un picior de fontă care suportă o oglindă; oglinda această e mobilă și se mișcă print'r'un sistem de orologerie, care permite a urmări evoluția astrelor. În chipul acesta luneta rămâne nemiscată și acesta e un punct capital. Căci altfel cine ar pute face să se misce în toate sensurile enorma lunetă de 21,000 chilograme. Oglinda această e o adevărată minune. Ea a fost turnată la Jeumont, cu precauțiuni infinite, și topirea imensei mase de sticlă a necesitat un cup-tor special. Și câtă grijă nu s'a avut la poleirea oglindei. Aceasta e munca cea mai delicată, ce se poate închipui, căci totul depinde de frumșeția suprafeței reflectóre. Cu ajutorul lunetei acestei uriașe, se pot fotografa peisagi (vederi) din lună, căci ea mărește de 10,000 de ori mai mult, ca telescoapele actuale.

Gustul popórelor sêlbaticé. Conceptul frumșeții este colosal de deosebit la diferitele popóre, dér toate popórele sunt de acord într'u a recunoscce, că omul devine mai frumos, mai plăcut și mai prezentabil, decât se împodobesc cu tot felul de ornamente și gătel. Botocuzii se împodobesc cu verigi atêrnate de gardinele nasului, ca și cum ar fi nise cercei. Indianii din America de méă-qi își smulg sprincenele și tot pêrul de pe cap. Unde nu este obiceiul de-a purta haine, oamenii își tetovéză pielea. În privința acesta se disting cu deosebire locuitorii insulelor Caroline. Acolo fiă-care insulă își are caracteristica sa națională, după care locuitorii își vâpsesc trupul și își tetovéză pielea. Indienii de pe tărmlul Nilului își găsesc plăcerea în aceea, ca să și vâpsesc pêrul lor mare și împletit în trei, dându-i o colóre cât mai albastră. O altă seminția își vâpsesc pêrul în roșu. Pe lângă asta se împodobesc cu pepteni mari, cu cununi de pene etc. Locuitorii Nordului, ca d. es. Grönländesii își smulg barba până la ultimul fir. Cel mai nebul mod de decorațiune se practică însă la unele popóre din Africa de mijloc, cari își scot toți dinții din falca de jos. Și mai barbar, decât acesta, este modul de decorațiune practicat la unele popóre sêlbaticé cu pielea aramie din America nordică. Aici este adecă obiceiul, de-a stringe capul fraged al micilor copii între două lopățele, așa, că capul ia cu timpul o formă lăturată, cam în chipul unei cărămiqi. Nu-i mirare, decât în urma acesta întreaga seminția, care de altmintrelea se află în apunere, e foarte timpită la minte.

Literatură.

Avis. După ce în doi ani și două luni nu am putut desface toate esemplarele din „Răspunsul la Cartea neagră” și, pe lângă neinteresarea tinerilor de a cunoscce faptele și lucrările bêtărnilor, nu cred să mai pot vinde cele 300 esemplare, ce le mai am, ofer în schimb lucrarea mea pentru lucrarea altor scriitori, ale căror opuri vor fi avend valoarea și prețul lucrării mele, adecă 2 lei noi, séu 1 fl., și mă leg a espeda fiă-cărui binevoitor autor „Răspunsul la Cartea neagră”, îndată-ce voiți primi lucrarea dênșilor. — Brașov, 8 zile înainte de 15 Mai 1899: Axentie S-veru.

„Familia”, organ beletristic-literar, apare la Oradea-mare în fiă-care Duminecă. Proprietar și redactor d-nul Iosif Vulcan. Anul XXXV. Nrul 17 dela 7 Mai n. cuprinde: Frumósa Loreley, de Il. Chendi; Lângă riu, poesiă de Maria Cioban; Din dragoste, de D. V. Păcățianu; Sonet, poesiă de Emilian; Aphonse Daudet (urmare); Ceva bun de cetit (o recensune asupra opului „De pe la noi” de D. V. Păcățianu), de Mefiste; Dela Academia Română; Ilustrațiunile noastre (mânăstirea Bistrița în România, Papa Leon XIII); Literatură; Teatru; Biserica și Școla; Ce e nou; Din lume etc. Abonamentul: pe an 8 fl., pe 1/2 an 4 fl. (pentru România pe an 20 lei.)

Dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov se pot procura următoarele scrieri economice:

Agrologia sau Agricultura generală de Dr. G. Maior, profesor la școala centrală de agricultură din București. E cea mai bogată și tot-odată cea mai temeinică scriere românească cu privire la cultura pământului (araul, sămânțatul, gunoitul etc., etc.). Conține 217 figuri de-ale diferitelor aparate economice (pluguri, grape, tăvăluguri etc.). E o carte foarte mare, de 524 pag. și costă numai 2 fl. 50. (cu posta recomandat 2 fl. 75 cr.)

Fitotehnia sau Cultura specială a plantelor, scrisă tot de D-l G. Maior. Această carte se estinde pe 611 pagini, format mare și conține în text 202 figuri. Cuprinsul e foarte bogat, arătând cu de-amănuntul soiul, modul de cultură, bolile și vindecarea etc. pentru fă care plante, precum cereale (tot felul de bucate, ca grâu, seacă, orz, ovės, orez, mei, cucuruz, hrișcă, etc.); apoi mazere, linte, mazărice, rapiță, mac, sofran, hemei, in, cânepă, tutun, cartofi, tot felul de sfeclă, hrân, curechiu și alte multe. Apoi diferitele plante de nutreț, ca lucernă, trifoi, mohor, cucuruzul verde de nutreț, diferite compozițiuni pentru fânate și pășuni artificiale etc. Alt capitol tractează despre cultura fânateelor, altul irigațiunii, altul despre pășuni etc.

Pentru fă-care econom, aceste două cărți sunt de cea mai mare trebuință, putându-i servi ca cea mai bună călăuză în toți ramii economiei sale. Prețul volumului II este 4 fl. (trimis cu posta recomandat 4 fl. 25 cr.) Pentru România 10 lei, plus porto.

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de Constantin Dimian, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Cartea stuparilor săteni de Romul Simu. Cu mai multe ilustrațiuni în text. Editura Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului. Prețul 40 cr. trimis francoat.

Insoțirile de credit împreunate cu însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de însoțiri, de F. W. Raiffeinssen. Edițiunea a V-a. Trad. de Dr. A. Brote. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiului. Conține 227 pag. și costă 80 cr. (Cu posta 90 cr.)

Grădina de legume. In Tipografia Seminarului archidieceșan din Blășiș a apărut scrierea d-lui profesor Ioan E. Negrușiu despre grădina de legume, pe care d-sa a cetit'o ca disertațiune în adunarea din anul trecut al despărțământului blășișian al Asociațiunii. Pentru poporul nostru, după cum am arătat și altă-dată scrierea d-lui prof. Negrușiu e de cel mai mare folos practic și, pe cât șcim, în literatura noastră de dincôce e singura scriere mai bună în această materie. Conține 80 pag. form. 8° și are în text 18 ilustrațiuni, ér în partea din urmă o tabelă cu alte ilustrațiuni în număr de vre-o 33. Oplu e editat de despărțământul XI (Blășiș) al Asociațiunii și costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

Pentru comercianți funcționari și toți ómenii de afaceri, precum și studenți putem recomanda următoarele cărți:

Manul de dreptul cambial, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la școala română gr. or. din Brașov. Cartea e tipărită pe speșele „Albinei“ și e menită a face mari servicii tuturor, cari au afaceri cu cambii pelițe). Prețul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr.)

Un capitol din Contabilitatea duală de I. C. Panțu, prof. la școala comercială superiôră din loc. Tractează principiile contabilității duple ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, pôte ori și cine să învețe contabilitatea, adecă ținerea socotelelor în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

„Curs complet de corespondența comercială“, de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și spedițiune; cesțiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupoane etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de ori și cine; de-asemena modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. Prețul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov se pot procura următoarele cărți de rugăciuni și predici:

Anghira Mântuirii, cârticea de rugăciuni și de cântări pentru mângăierea sufletescă a drept credincioșilor creștini, Edițiunea IV corectată. Gherla, Tipografia diecesană 1899. Un exemplar în păreți tari colorați 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciuni și cântări, întocmită pentru toate trebuințele vieții. Edițiunea IV. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1899. Conține peste 334 pag. Legată în păreți tari colorați, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cârticea de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai mărișori. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1898. Un exemplar legat în păreți tari colorați costă 22 cr. (cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciuni, cereri și laude într'u onôrea Preacuratei Fecioarei Maria, pentru folosul și mângăierea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Prețul unui esemplar legat în păreți tari colorați 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cuvântări bisericesci pe sărbătorile de peste an, scrise de Preposital capitular Ioan Papiu. Pe lângă predici, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Conține vre-o 400 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr. Ac-ște predici sunt favorabil aprățiate și din partea clerului înalt din România.

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de môrte, întocmite de Ioan Papiu, cunoscutul scriitor bisericesc. Conțin vre-o 400 pag. Prețul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predici pentru Dumineci de Iustin Papiu, învățatul scriitor bisericesc, marile orator și bunul Român de odinioră. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, tipar modern, cuprinzând predici frumoșe pentru toate Duminecele de peste an. Prețul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Predice pentru Duminecele de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de Vasiliu Christu. Conține predici dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predici pe toate Duminecele și sărbătorile de peste an, de Em Elifirescu, cunoscut atât de bine în cercurile româneșoi din numărôșele sale scrieri atât de medușe, instructive și cu atâtă gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Tote aceste cărți se pot procura dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena. Din 8 Maiu 1899. Renta ung. de aur 4% . . . 119.70 Renta de corône ung. 4% . . . 97.25 Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2% . . . 121.— Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2% . . . 101.—

Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. 120.10 Bonuri rurale uagare 4% . . . 95.70 Bonuri rurale croate-slavone . . . 96.25 Impr. ung. cu premii . . . 164.25 Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin . 138.50 Renta de argint austr. . . . 101.20 Renta de hârtie austr. . . . 100.— Renta de aur austr. . . . 119.55 Losuri din 1860. . . . 139.70 Acții de-ale Băncei austro-ungară . 920.— Acții de-ale Băncei ung. de credit. 337.— Acții de-ale Băncei austr. de credit. 359.80 Napoleondori . . . . 9 55 1/2 Mărci imperiale germane . . . 58.92 1/2 London vista . . . . 120.45 Paris vista . . . . 47.80 Rente de corône austr. 4% . . . 100.40 Note italiene 44.70

Cursul pieței Brașov. Din 9 Maiu 1899. Bancnota rom. Cump. 9.47 Vënd. 9.49 Argint român. Cump. 9.40 Vënd. 9.44 Napoleond'ori. Cump. 9.52 Vënd. 9.54 Galbeni Cump. 5.63 Vënd. 5.66 Ruble Rusesci Cump. 126.75 Vënd. 128.— Mărci germane Cump. 58.80 Vënd. — Lire turcesci Cump. 10.70 Vënd. — Seris. fonc. Albina 5% 101.— Vënd. 102.—

Numai pentru particulari se trimit postavuri. Un Coupon de 3.10 metri lung, suficient pentru o garnitură de haine bărbătesci costă numai: fl. 2.80 stofă bună, fl. 3.10 „ „, fl. 4.80 „ „, fl. 6.— „ „, fl. 7.75 „ fină, fl. 9.— „ mai fină, fl. 10.50 „ foarte fină, fl. 12.40 „ englezescă, fl. 13.95 „ Kamgarn. Depozitul fabricii de postav Kiesel-Amhof in Brünn. Mostre gratis și franco. — Liferăție conform mostrei. P. T. public se face atent, că cumpărând direct dela fabrică, are mare avantaj. Spre lamurire următoarele: Adolf Kraus, comerciant de postavuri în Budapesta da croitorului pentru comande făcute la el de fl. 10.— un pantalon cu 50 cr., de fl. 20, un costum cu 1 fl., de fl. 60, un costum fin gratis. Afară de acêta are croitorul rabat 3 fl.— per metru și 20%.

Bursa de mărfuri din Budapesta. din 8 Maiu a. 1899. Table with columns: Săminte, Qualitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., and various commodity prices like Grâu Pânătenesc, Orz, etc.

ANUNCIURI (insertiuni și reclame) sunt a se adresa subscrisiei administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori. Administr. „Gazetei Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 5 cr. se vede la Eremias Nepoții.

Ați scăpat din vedere! că prima tragere a Loteriei de a II-a clasă ungară se începe la 18 și 19 Maiu a. c. În cas, când și D Vóstră intenționați a face o încercare de noroc la acest joc plin de șanse de câștig, Vê rugăm a Vê grăbi și a Vê acoperi lipsa ce o aveți dela Colectura principală a loteriei de clasă ungară din loc: JACOB L. ADLER și FRATELE la care s'au plătit până acuma câștiguri în suma de aproape 1 Million. Aici se află încă numeri de noroc într'o alegere cât se pôte mai mare și mai interesantă cu următoarele prețuri: Un număr întreg . . . cu fl. 6 — „ „ de jumătate „ „ 3 — „ „ de un pătrar „ „ 1.50 „ „ de o optime „ „ —.75

Motto: Decă doresci, ca mândra Fortună Póme de aur să-ți dăruescă: Sus, cu grăbire'n a ei grădină Săminte aruncă, ca să neolțescă. Și acêta nu e pur fantasiă. Căci a deitei mare-inspirare. La încercarea in loteria Aduce-adesea avere mare! Losuri ale loteriei de clasă reg. ung. pentru a IV. loterie, care va urma în curênd, pe cât vor fi disponibile se căpêta la cassa de bancă NUSSBÄCHER & BEER Brașov. Prețul 1/1 1/2 1/4 1/8 los Trimiterea cu posta costă ou 20 cr. mai mult. Prospecte stau în tot timpul la dispoziție. 10 566 Tipografia A. Mureșianu, Brașov.